

Postgrau

Comunicació en el Govern Local

Curs 2014-2015
segona edició

amb la col·laboració de
Diputació de Barcelona
Departament de Ciència Política i Dret Públic (UAB)
Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació (UAB)
Fundació Carles Pi i Sunyer d'Estudis Autònòmics

Coordinació i gestió

Institut de Ciències Polítiques i Socials
Adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona

POSTGRAU EN COMUNICACIÓ EN EL GOVERN LOCAL

Missió

El Postgrau està destinat a formar a futurs professionals de la comunicació en l'àmbit local. L'objectiu és oferir una formació específica en anàlisi, comunicació i governança local, amb la finalitat de dotar-los d'eines útils en la seva futura professionalització.

La missió del programa es aconseguir que els professionals formats en aquesta disciplina estiguin plenament preparats per a cobrir les necessitats que exigeix la pràctica de la comunicació política dins l'àmbit local, en un món dominat per les tecnologies de la informació-comunicació.

Un Govern que faci bones polítiques però que no sàpiga explicar-les, difícilment tindrà èxit, i és en aquest àmbit on aquests professionals hauran de desenvolupar els seus coneixements.

Visió

La comunicació ha esdevingut avui dia un aspecte central de la política. Tots els polítics, els governs i les administracions locals han d'interaccionar amb diversos sectors, tant per saber-ne les demandes i necessitats com per donar-los a conèixer les seves polítiques, i ser conscients de l'impacte que tenen en la ciutadania.

L'administració local té les mateixes necessitats de comunicació que qualsevol altra organització pública, però a més posseeix unes especificitats que poden afavorir la interacció amb els ciutadans: la proximitat i les facilitats per a conèixer les problemàtiques locals.

Valors

El programa pretén contribuir a la formació de: polítics, tècnics i experts de l'àmbit local, per tal de professionalitzar la comunicació de les administracions públiques de manera general, contribuint a la comunicació de tots els sectors. Això implica conèixer i utilitzar les eines que facilitaran aquesta comunicació, aprofitant les condicions de l'entorn actual: des de les noves estructures organitzatives fins a les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies, sense oblidar les formes més clàssiques, però igualment eficaces, de comunicació.

Programa

El programa s'estructura en tres grans blocs temàtics:

Anàlisi

- Presentació del curs. Una visió de la Comunicació Política
- Anàlisi d'escenaris electorals
- Conèixer als ciutadans I
- Conèixer als ciutadans II
- Anàlisi d'enquestes
- Anàlisi i disseny de polítiques
- Estratègies de coalicions

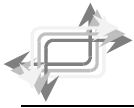
Comunicació Política

- Marketing de confiança
- Publicitat política. Les imatges de la política
- Comunicació i Planificació Política
- Organització de la comunicació
- Gabinet de l'Alcaldia
- Oratòria política
- Relació amb els mitjans de comunicació
- Comunicació de crisi
- Canvis en la comunicació local

Institucional

- Direcció pública
- Govern relacional
- Lideratge i Govern Re[D]lacional
- E-govern
- Participació
- Plans de comunicació local
- Sessió de clausura. L'Autonomia local: una perspectiva comparada

El curs és bilingüe i s'utilitzarà l'idioma que el professorat consideri més convenient per al normal desenvolupament de les sessions.

ANÀLISI

■ Presentació del curs

Una visió de la Comunicació Política

La comunicació és un element bàsic i fonamental en el concepte de democràcia d'opinió que complementa la democràcia representativa clàssica.

Docent: Gabriel Colomé

Llicenciat en Ciències de la Informació (UAB, 1981). Doctor en Ciència Política (UAB, 1988). Professor de Ciència Política a la UAB. Director del Màster en Marketing Polític de la UAB. Convidat pel Departament d'Estat per a seguir la campanya presidencial nord-americana de 1988. Assistència al Seminari de la revista Campaigns & Elections a Washington DC, (1996) i (2002). Assistència al seminari d'anàlisi post electoral Presidenciales organitzat per l'Asociación Internacional de Consultores Políticos en Washington DC (2000). International Visiting Program del Departament d'Estat per a seguir les campanyes primàries americanes de 2000 i 2008. Director del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) de la Generalitat de Catalunya (2007-2011). Actualment, regidor de l'Ajuntament de Barcelona.

■ Anàlisi d'escenaris electorals

Anàlisi dels elements (estructurals o conjunturals) que cal tenir en compte al plantejar una estratègia política. Paper dels *cleavages* per a ordenar i estructurar la competència entre les opcions polítiques.

Docent: Oriol Bartomeus

Llicenciat en Ciències Polítiques i Sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Analista de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (1995-2001). Especialista en l'anàlisi electoral a través d'enquestes i d'estudis de geografia electoral. Director del Gabinet de la Presidència del Consorci de la Zona Franca de Barcelona (2004-2012). Ha publicat conjuntament amb Isidre Molas "Estructura de la competència política a Catalunya" (1998), "Els espais de frontera entre els electorats" (1999) i "Estructura de la competència política en España. 1986-2000" (2001). I també, conjuntament amb Joan Marcet, "Las elecciones municipales de 2007 en Cataluña" (2008).

■ Conèixer als ciutadans I

Tècniques i maneres de saber les aspiracions de la ciutadania i la seva reacció enfront les actituds i les propostes que les formacions polítiques plantegen en una campanya política, electoral o no. Fonaments per al moldeig del missatge i de l'acció política. S'estudien els elements que componen la lectura d'una enquesta per analitzar les variables polítiques.

Docent: Jaume Magre

Professor titular de Ciència Política i de l'Administració a la Universitat de Barcelona. Director de la Fundació Carles Pi i Sunyer d'Estudis Autònoms i director de l'Observatori de Govern Local.

■ Conèixer als ciutadans II

Com orientar un bon govern al servei de les persones. Com aportar perspectiva, objectivitat i empatia a l'acció política. Com prendre decisions en base a coneixement amb valor afegit. Com apropar govern i ciutadania. Què necessita la gent; què vol; què opina. Què sap i entén de l'obra de govern. Sistema d'informació i comunicació amb retorn.

Docent: Oriol Molas

Co-fundador i director de GAPS, gabinet d'anàlisi polític i social (www.gaps.cat). Expert en opinions, actituds i comportaments. Pollster i consultor en estratègia i comunicació política per a governs i institucions públiques i privades.

■ Anàlisi d'enquestes

Les enquestes: de la teoria a la pràctica. L'objectiu de la classe és destacar la potencialitat d'aquesta eina, posant de relleu la importància de la sistemàtica seguida durant el procés de recollida de la informació i les limitacions que poden derivar-se de la mateixa. Concretament, l'esbiaixat que pot produir-se entre l'univers d'estudi i la mostra finalment entrevistada.

Docent: Beatriz Elías

Responsable de l'Àrea d'enquestes, estudis i treballs del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) de la Generalitat de Catalunya.

■ Anàlisi i disseny de polítiques

Dibuix del marc conceptual i operatiu per a l'anàlisi i la implementació de les polítiques públiques. Exemples i guia pràctica per exercir el rol de gestor públic.

Docent: Francesc Coral

Soci i fundador de Mirada Local, Gabinet de Comunicació i Polítiques Públiques. Director de màrqueting a la companyia Ambiensys (2007-08). Docent a la Escuela Superior de Empresa y Relaciones Públicas (ESERP, 2007). Politòleg, Màster en Màrqueting Polític (UAB) i estudis en Investigació i Tècniques de Mercat (UAB). Soci de la Asociación de Comunicación Política (ACOP).

■ Estratègies de coalicions

Anàlisi del procés de formació de governs de coalició. El rol i el comportament dels equips negociadors en la creació de coalicions governamentals en una situació parlamentària minoritària. Constitució del govern resultant i presentació de l'acord coalicional i de la distribució de parcel·les de poder polític.

Docents:

Jordi Matas

Catedràtic de Ciència Política i de l'Administració de la UB. Llicenciat en Dret per la UB i en Ciències Polítiques i Sociologia per la UAB. Doctor en Ciències Polítiques i de l'Administració per la UB. Ha estat secretari general (2002-2004) i vicerector (2001-2008) de la Universitat de Barcelona. Actualment és director del Departament de Dret Constitucional i Ciència Política de la UB. Ha publicat, entre d'altres títols, "Coaliciones Políticas y Gobernabilidad"(2001), "El control político de la Administración" (2001), i "El sistema polític de Catalunya" (1999).

Josep Maria Reniu

Llicenciat en Ciències Polítiques i Sociologia per la UCM. Postgrau en Dret Constitucional i Ciència Política pel Centro de Estudios Constitucionales de Madrid. Doctor en Ciències Polítiques i de l'Administració per la UB. Professor titular de Ciència Política i de l'Administració i, des del curs 2009-10, Cap d'Estudis de Ciència Política de la Universitat de Barcelona. Ha publicat, entre d'altres títols, "La formación de gobiernos minoritarios en España, 1977-1996, ¿Merece la pena coaligarse?" (2001) i "Los gobiernos de coalición en los sistemas presidenciales de Latinoamérica: elementos para su estudio" (2008).

COMUNICACIÓ POLÍTICA

■ Marketing de confiança

No és possible la ciutat o un país sense la confiança mútua entre equip de govern/administració pública i ciutadans/organitzacions cíviques. Des d'on es crea, potencia i sosté aquesta confiança? A través de què i de qui? El marketing de confiança és una forma de pensar i gestionar el nou reptes de les administracions públiques per a ciutadanitzar-les.

Docent: Toni Puig

Ha estat fundador de la revista Ajoblanco; assessor a l'Ajuntament de Barcelona col·laborant en la creació de la marca de la ciutat. És professor de branding polític a ESADE. Conferenciant al país i a Amèrica Llatina, especialment interessat en la creativitat al sector governamental i associatiu. Té publicats diversos llibres sobre aquests temes. www.tonipuig.com

■ Publicitat política. Les imatges de la política

Elements específics que configuren la publicitat política. Exemples pràctics extrets de campanyes electorals a Catalunya, Espanya i els Estats Units. Anàlisi de la transformació dels plantejaments formals i dels continguts de les imatges de la política.

Docent: Enric Casas

Titulat per ESADE en Alta Direcció d'Empreses (ADE 1995) ha estat responsable de la creació i evolució de la imatge municipal i impulsor de totes les campanyes des de "Barcelona més que mai" fins a "Visca Barcelona". Membre del PSC (PSC-PSOE) des de la seva fundació. Com a responsable de la publicitat electoral del PSC ha coordinat diferents campanyes municipals, autonòmiques i generals. Professor associat de la Universitat Autònoma de Barcelona de l'assignatura de Comunicació i Opinió Pública. Director de Comunicació Corporativa i Qualitat de l'Ajuntament de Barcelona (1996-2010). En aquesta direcció s'implanta l'estratègia global de les diferents actuacions de comunicació, promoció, imatge, identitat corporativa i investigació de mercats per al conjunt de l'Ajuntament. Director de l'Alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona (2010-2011). Actualment, Cap de Gabinet de l'Alcaldia de Viladecans.

■ Comunicació i Planificació Política

El Pla de Mandat com a instrument de la planificació política. La implantació de projectes estratègics. Definició d'una agenda política. Definició d'objectius i criteris d'avaluació. La direcció política, la importància del pressupost municipal i la relació amb els ciutadans.

Docent: Jaume Oliveras

Llicenciat en Geografia i Història per la Universitat de Barcelona. Ha exercit diferents càrrecs públics en diferents administracions: diputat al Parlament de Catalunya (1999-2003), regidor a l'ajuntament de Barcelona i diputat provincial (2003-2006) i Secretari General del departament de Governació i Administracions Públiques (2006-2010), entre altres tasques i responsabilitats. Des del 1996 al 2006 ha estat responsable de política municipal d'ERC. Actualment és Primer Tinent d'Alcalde de l'ajuntament del Masnou.

■ Organització de la comunicació

A l'hora de portar a terme una campanya política dins l'àmbit local, on constantment es reben opinions i propostes tant per part de l'oposició com del mateix govern, és important comptar amb un gabinet de comunicació que sàpiga transmetre amb claredat tots els elements desitjats. Per això, és necessari que des de l'estructura de comunicació es plantegin les estratègies idònies atenent als possibles escenaris polítics.

Docent: Belén Marrón

Directora del Gabinet de Comunicació de la Universitat Abat Oliba.

■ **Gabinet de l'Alcaldia**

Planificació, organització i coordinació de les activitats dels diferents departaments sota les directrius de l'Alcalde.

Docent: Xavier Roig

Periodista i llicenciat en Dret, director del Gabinet de l'Alcalde de Barcelona (1983-1996) després d'haver exercit professionalment el periodisme en diversos mitjans de Barcelona i de un període de treball com traductor a institucions del sistema de Nacions Unides a Ginebra. Fou director de les campanyes de Pasqual Maragall a les eleccions al Parlament de Catalunya de 1999; de Joan Laporta a la presidència del Fútbol Club Barcelona (2003); d'Albert Pintat a la direcció del Govern d'Andorra (2005), entre altres. Col·labora com a consultor en comunicació estratègica amb diverses institucions públiques i privades.

■ **Oratòria política**

Per a ser eficaç, el discurs ha de ser emocionant. La Retòrica és la tècnica que permet arribar a emocionar a l'auditori. Com argumentar, com dir el discurs per a produir emocions concretes en auditoris concrets.

Docent: Xavier Fährndrich

Periodista i Politòleg. Professor i Coach d'Oratòria Política. Coordinador Tècnic de l'Àrea de Promoció de la Ciutat de l'Ajuntament de Valls. Soci i fundador de l'equip de consultoria estratègica MintsMind SL: Professor associat de la UAB a la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia.

■ **Relació amb els mitjans de comunicació**

Anàlisi aplicat del sistema de mitjans de comunicació local, comarcal i autonòmic. Estudi de la lògica dels mitjans audiovisuals i radiofònics, dinàmiques, timing i llenguatges. Com gestionar els mitjans de comunicació des d'una perspectiva local.

Docent: Verónica Fumanal

Llicenciada en Ciències Polítiques (UAB). Màster en Màrqueting polític (UAB) i Postgrau en Pràctica de la Comunicació Política (UAB). Directora de Politikom, agència especialitzada en comunicació política. Docent en diversos estudis relacionats amb la comunicació política i institucional. Està especialitzada en el màrqueting polític, el disseny del missatge i l'estratègia electoral. Ha dirigit diverses campanyes electorals i gabinets de comunicació a nivell municipal, autonòmic i nacional per a diferents partits polítics. Col·laboradora habitual a diversos mitjans de comunicació. Premiada per el Círculo de Mujeres de Negocios per la seva trajectòria com a CEO de Politikom. Sòcia de l'Asociación de Comunicación Política (ACOP) i sòcia fundadora de la Societat Catalana de Comunicació i Estratègies Polítiques (SCCIEP).

■ **Comunicació de crisi**

Qualsevol organització pot patir contratemps que, mal gestionats, deriven en una crisi comunicativa i d'imatge.

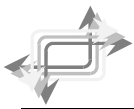
Docent: Manel Ballbé

■ **Canvis en la comunicació local**

Comunicació local: la crisi dels mitjans, la substitució del contacte del carrer per les xarxes socials, es eficaç? Opinadors clàssics i nous opinadors: columnistes, tertulians, blogers, opinió a peu de les notícies. Quants vots puc guanyar o perdre mitjançant la comunicació?

Docent: Joan López

Llicenciat en Geografia i Història per la UB. Curs de Direcció estratègica de comunicació ESADE Professor a les Universitat Abat Oliba i UIC en diversos programes. Soci-director des de 2000 de Strategycomm, agència de comunicació especialitzada en públic afers i sector parapúblic. Director de comunicació del Vicepresident IV del Parlament Europeu, Aleix Vidal-Quadras. Col·laborador a ABC edició Catalunya, Xarxa, 2324 del Canal 3/24 i Mati RAC 1. Candidat a l'alcaldia de Mataró 1991-1995-1999-2003. Cap del Grup del PP al Consell comarcal 1991-2003. Diputat al Parlament de Catalunya VII Legislatura. He estat, entre altres coses, Secretari de Política Municipal del PP 1995-2000, Director de l'Institut Catalunya Futur (FAES) 2007-2010.

INSTITUCIONAL

■ Direcció pública

La modernització del govern local. Antecedents i dimensions del problema. El canvi de la forma de govern local i la funció directiva local als municipis de gran població: una experiència de modernització de l'administració local?

Docent: Rafael Jiménez Asensio

Doctor en Dret per la Universidad del País Vasco. Catedràtic de Dret Constitucional a ESADE-Universitat Ramon Llull. Anteriorment ha impartit Dret Constitucional a les Universitats del País Vasco, Pompeu Fabra i a l'Escuela Judicial (Consejo General del Poder Judicial). Ha estat lletrat del Servicio Jurídico del Gobierno Vasco, cap d'estudis de l'Instituto Vasco de Administración Pública i cap dels serveis jurídics de l'Ajuntament de Barcelona. Actualment és soci director d'Estudi Consultoria Sector Públic S.L.

■ Govern relacional

Analitza les relacions entre els ciutadans i l'administració pública, les noves formes de prestació de serveis públics així com el pas entre la eficiència i la gestió compartida.

Docent: Miquel Salazar

Llicenciat en Dret per la Universitat de Barcelona i Màster en Funció Gerencial en Administracions Públiques per ESADE. Ha estat coordinador-gerent a l'Àrea de Règim Interior, Hisenda i Planificació de la Diputació de Barcelona. Membre de la Junta de Govern, del Consell Assessor i de la Comissió Executiva de l'Institut Català de Finances. Membre del Consell de Direcció i de la Comissió Executiva de l'Agència Catalana del Consum. President del Patronat de la fundació privada Institut d'Estudis Financers. Secretari general de Política Financera, Competència i Consum del departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya (2003-). Conseller delegat de l'Institut Català de Finances (ICF) de la Generalitat de Catalunya (2009-2011). Actualment, gerent de l'Organisme de Gestió Tributària (ORGT) de la Diputació de Barcelona.

■ Lideratge i Govern Re[D]lacional

Les eines necessàries per a que l'acció de govern i la interacció dels seus membres i polítiques sectorials tinguin un suport explícit i una xarxa de relacions que permetin governar amb èxit.

Docent: Manel Muntada Colell

Psicòleg per la Universitat de Barcelona i Neuropsicòleg per la Facultat de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona, és expert en planificació estratègica, gestió del canvi, desenvolupament organitzatiu i direcció d'equips d'alt rendiment. A l'actualitat és director de [cumClavis].

■ E-Government

Candidats i partits polítics es centren sempre en la comunicació que es realitza durant la campanya des del punt de vista electoral, existeix un auge en la participació i comunicació online, però poques són les iniciatives que gestionen adequadament la participació i la interacció online amb els votants. I molt pocs són els que realitzen veritables plantejaments sobre com comunicar i com gestionar l'administració pensant en la Xarxa i en la interacció amb la societat. En aquesta sessió farem un repàs a les iniciatives sobre e-government i plantejarem com millorar aquelles iniciatives i crear una proposta de veritable govern electrònic que gestioni i comuniqui a la Xarxa.

Docent: Juan Víctor Izquierdo

Llicenciat en Publicitat i Relacions Públiques amb estudis en Administració i Direcció d'Empreses. És especialista en comunicació política a internet i a les xarxes socials. Ha participat en la direcció i creació de campanyes electorals locals, regionals i estatals, en la relació amb els mitjans així com en assessoria de candidats. És soci-fundador de The Mamasú Agency, desenvolupant plans de comunicació integral i aplicacions per web i telefonia mòbil. És co-organitzador dels Beers&Politics i co-creador del Archivo Electoral. És també co-creador i organitzador de Promesas Electorales 2012.

■ Participació

Una altra manera de fer política: L'administració pública deliberativa

Docent: Daniel Tarragó

Llicenciat en Sociologia per la UAB. Postgrau en Comunicació i Estratègia Política, en Gestió de la Diversitat Cultural, i en Tècniques d'Investigació Social Aplicades.

Professor associat de sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (des del 2010 fins l'actualitat). Fundador i soci-director de la consultora d'innovació social NEÒPOLIS, empresa especialitzada en la prestació de serveis adreçats a administracions públiques en matèria de planificació estratègica i participació ciutadana (des del 2003 fins l'actualitat). Coautor del llibre "La participació ciutadana en els municipis gironins", juntament amb Gerard Quiñones. Editorial: Generalitat de Catalunya. Departament de Relacions Institucionals i Participació. 2006

■ Plans de comunicació local

Definir i fer pràctic l'instrument de planificació i gestió interna i externa.

Docent: Loreto Rubio

Doctora en Ciències de la Gestió per la URL-ESADE. Sòcia Directora del Grup Sinergia Value, socialització i comunicació de polítiques, projectes i serveis publico-socials. Ha assumit càrrecs de direcció a diferents administracions i projectes nacionals i internacionals. Directora de màrqueting i comunicació de la candidatura de Donostia-San Sebastián 2016, Capital Europea de la Cultura. Autora del llibre "Comunicar para Compartir: un viaje hacia una mejor comunicación pública" (2011).

■ Sessió de clausura.

L'Autonomia local: una perspectiva comparada

Anàlisi i descripció dels principals models d'autonomia municipal en l'entorn europeu.

Docent: Joan Marcet

Doctor en Dret per la UAB (1982). Certificat d'Études Politiques per l'Institut d'Études de Paris (1976). Llicenciat en Dret per la UB (1973). Actualment és director de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS) i professor titular de Dret Constitucional a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Ha estat Diputat al Congrés de Diputats entre 1982 i 2004. Vicepresident del Congrés de Diputats a les legislatures 1989-1993 i 1996-2000. Portaveu del Grup Parlamentari Socialista al Congrés per a diferents Comissions. Durant anys ha combinat la dedicació política amb l'activitat investigadora en el camp dels partits polítics, de l'anàlisi electoral, i més recentment, en l'anàlisi del Parlament i del Dret parlamentari. Autor de diverses publicacions sobre Dret Constitucional i Ciència Política.

Per a informació addicional contactar amb:

Institut de Ciències Polítiques i Socials

c/ Mallorca, 244, pral., 08008 Barcelona

telf.: 34 93 487 10 76 (Mercè Sala)

c/e: salamm@diba.cat

<http://www.icps.cat/docencia/postgrados/postgrado-comunicacion-en-el-gobierno-local>

<http://mmp.uab.cat/index.php/futurs-estudiants/>